

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Țurcan Anatolie, Burduh Victor, Craiu Nicolae și Miron Aliona,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui

Garanovschii Vasilii

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanța: 25.04.2019 - 16.07.2019;

Instanța de apel: 11.09.2019 - 14.11.2019;

Instanța de recurs: 07.02.2019 - 30.06.2020;

Instanța de apel: 06.08.2020 – 26.10.2020;

Instanța de recurs: 11.01.2021 - 02.11.2021.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir din 16 iulie 2019, cauza fiind examinată în procedura simplificată, prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Garanovschii Vasilii a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(2) lit. e) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 3 ani 4 luni închisoare.

Conform art.90¹ Cod penal, a fost dispusă suspendarea parțială a executării pedepsei, și anume 2 ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar executarea restului pedepsei de 1 an 4 luni a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 1 an 6 luni.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat, că Garanovschii Vasilii, la data de 14 ianuarie 2019, aproximativ la ora 03:00, acționând împreună cu o persoană, față de care cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, urmărind scopul cauzării vătămării intenționate a integrității corporale a lui Luca Victor, aflându-se la domiciliul lui Garanovschii Vasilii din satul Gotești raionul Cantemir, în urma unor relații ostile apărute spontan, după ce persoana în privința căruia a fost disjunsă cauza, i-a aplicat lovituri cu pumnii, precum și cu o țevă metalică în regiunea capului și peste alte părți ale corpului lui Luca Victor, în urma cărora ultimul a căzut la podea, Garanovschii Vasilii i-a aplicat și el câteva lovituri cu piciorul în regiunea coastelor lui Luca Victor, după care persoana în privința căruia a fost disjunsă cauza penală, l-a luat de la podea pe Luca Victor și târându-l de brațe l-a scos în drum, lăsându-l într-o situație periculoasă pentru viață, în urma hipotermiei a survenit decesul lui Luca Victor.

Conform concluziilor raportului de expertiză judiciară nr. 2019I3C007 din 25 februarie

2019, la cadavrul lui Luca Victor, anul nașterii xxxx, au fost constatate leziuni corporale, printre care se enumeră și: „*Traumă contuză a toracelui: fractura coastelor III, IV, V, VI pe linia medioclaviculară și axilară anterioară fără lezarea pleurei parietale, hemoragie a țesuturilor moi și mușchii intercostali. Leziunile corporale menționate puteau fi produse la acțiunea traumatică a unui corp contondent dur, la lovire, ce poartă caracter vital, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie la persoane vii*”.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Garanovschii Vasilii în baza art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, conform indicilor - vătămarea intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151 Cod penal, ce condiționează dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două persoane.

3. Procurorul a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea de la inculpatul Garanovschii Vasilii în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 17 487 lei.

În argumentarea apelului a invocat că reieșind din prevederile art.227 alin.(1), (2) pct. 5) și art.229 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare în procesul penal reprezintă cheltuielile apărute în cadrul procesului penal necesare pentru efectuarea actelor de procedură, administrarea probelor, conservarea mijloacelor materiale de probă, asistența juridică garantată de stat, precum și orice alte cheltuieli prevăzute de art.227 Cod de procedură penală. Temeiul suportării cheltuielilor judiciare de către inculpat își are izvorul în activitatea sa infracțională. În cadrul unui proces penal, statul este titularul acțiunii penale, fiind primul interesat în tragerea la răspundere penală a celor care au încălcat legea penală. Astfel, vinovatul suportă cheltuieli considerabile pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Cheltuielile judiciare pot fi recuperate de la inculpat, conform prevederilor art.229 Cod de procedură penală, după finalizarea procedurii de examinare judiciară. În cadrul procesului penal, inculpatul aflat în culpă infracțională poate fi obligat să suporte în principal și integral cheltuielile judiciare, deoarece a săvârșit o infracțiune ce a declanșat un proces de judecată. În caz de condamnare, întrucât s-a stabilit vinovăția inculpatului, ultimul poate fi obligat de a plăti toate cheltuielile efectuate de către stat de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistența juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Obligația suportării cheltuielilor judiciare de către inculpat nu decurge din culpa procesuală, el neavând inițiativa declanșării procesului penal, dar este consecința directă a săvârșirii unei infracțiuni pentru care este tras la răspundere de către stat. În cazul în care inculpatul a fost scos de sub urmărire penală în cursul urmăririi penale, sau a fost achitat în cursul judecății și s-au efectuat aceste două etape ale procesului penal, culpa procesuală revine autorității procesuale, statului revenind obligația de a suporta cheltuielile judiciare.

Din materialele cauzei rezultă, că raportul de expertiză judiciară nr.201913C0007 din 25.02.2019, raportul de expertiză judiciară nr.201913P005 din 14.02.2019, raportul de expertiză judiciară nr.201935A0038 din 14.02.2019, raportul de expertiză judiciară nr.201936S0020 din 12.03.2019 și raportul de expertiză judiciară nr.20190500024 din 15.02.2019, au fost ordonate și efectuate în cadrul procesului penal, fiind achitate din sumele alocate de stat, astfel, până la recunoașterea inculpatului vinovat de comiterea infracțiunii, cheltuielile au fost avansate de stat, cheltuieli, care după condamnarea acestuia pot fi recuperate de la condamnat.

Prima instanță eronat a interpretat prevederile normelor procedurale și nu a ținut cont

de dispozițiile art.227 alin.(1), (2) pct. 5) și art.229 alin.(1), (2), (3) Cod de procedură penală.

3.2. Avocatul Rusev Serghei în numele inculpatului Garanovschii Vasilii, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Garanovschii Vasilii să-i fie stabilită în baza art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, o pedeapsă în limitele sancțiunii acestui articol și în temeiul art.90 Cod penal să fie suspendată condiționat executarea pedepsei.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 noiembrie 2019, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținuta sentința primei instanțe fără modificări.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat cu privire la apelul declarat de partea apărării, că primă instanță a motivat corect sentința pronunțată, apreciind just probele prezentate de părți în raport cu fapta reținută în sarcina inculpatului.

Ce ține de pedeapsa aplicată, instanța de apel a notat că prima instanță s-a condus de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, că inculpatul a comis o infracțiune care face parte din categoria infracțiunilor grave, de personalitatea vinovatului, și anume că, acesta și-a recunoscut vinovăția, fiind inclusă în categoria circumstanțelor atenuante, acceptarea cererii acestuia depusă în temeiul art.364¹ Cod de procedură penală, lipsa circumstanțelor agravante, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, nefiind întrunite cerințele aplicării prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatului Garanovschii Vasilii.

Cu referire la apelul declarat de procuror, instanța de apel a notat că conform prevederilor art.143 alin.(1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, iar conform dispozițiilor din alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat.

Astfel, instanța de apel a specificat că în cazurile când expertiza este dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei sunt achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

În continuare, instanța de apel a indicat că pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.201913C0007 din 25.02.2019, raportul de expertiză judiciară nr. 201913P005 din 14.02.2019, raportul de expertiză judiciară nr.201935A0038 din 14.02.2019, raportul de expertiză judiciară nr.201936S0020 din 12.03.2019 și raportul de expertiză judiciară nr.20190500024 din 15.02.2019, au fost dispuse de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatului, fiind acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Totodată, instanța de apel a notat că, potrivit art.75 alin.(3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14.04.2016 (M.O. nr. 157-162/316 din 10.06.2016), în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală. În acest sens, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

De asemenea, instanța de apel a specificat cu referire la argumentul procurorului că potrivit art.art.227, 229 Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, că este neîntemeiat, menționând în acest sens că efectuarea

expertizelor în cauză ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate să încadreze juridic corect acțiunile inculpatului Garanovschii Vasilii și să formuleze învinuirea acestuia, și ulterior, în instanță de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii.

La același aspect, instanță de apel a reținut că singurul fapt că statul, în persoana acuzatorului de stat a demonstrat vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii, prin acțiuni de procedură, inclusiv, raporturile judiciare, nu implică în mod automat încasarea acestei sume din contul inculpatului, decât în cazurile prevăzute de lege.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a declarat recurs ordinar prin care, a invocat prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel în partea ce ține de nesoluționarea acțiunii civile, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului, procurorul a menționat că conform Legii nr.316 din 22.12.2017, alin.(2) din art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatoriu se face din contul bugetului de stat, a fost abrogată. Iar la moment se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli care au fost suportate din cauza comiterii de către Garanovschii Vasilii a infracțiunii. Practica CtEDO denotă faptul, că persoana recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii urmează să suporte cheltuielile judiciare (cazul Croissant vs Germania din 25.09.1992).

Potrivit art.227 alin.(1) și alin.(2) pct. 5) Cod de procedură penală, (1) Cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. (2) Cheltuielile judiciare cuprind sumele: 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Conform art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. În primul rând, cheltuieli legate cu efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuieli în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală - expertiza judiciară. Chestiunea cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc, cheltuielile sunt trecute în contul statului. Odată ce a dispus respingerea cererii procurorului încasării de la inculpat a sumei de 17 487 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, lipsește o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art.397 pct. 5) și art.416 Cod de procedură penală.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit la Curții Supreme de Justiție din 30 iunie 2020, a fost admis recursul declarat, casată parțial decizia instanței de apel *în partea soluției asupra cheltuielilor judiciare și dispusă rejudecarea cauzei în această parte* de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției emise, instanța de recurs a menționat că, din materialele cauzei la solicitarea organului de urmărire penală au fost întocmite 3 rapoarte de expertiză ce țin de cauza penală: raportul de expertiză judiciară nr.201913P005 din 14 ianuarie 2019 (f.d.20-21, vol. I), raportul de expertiză judiciară nr.201905O0024 din 15 februarie 2019 (f.d.132-138, vol. I), raportul de expertiză judiciară nr.201913C0007 din 25 februarie 2019 (f.d.155-159, vol. I), precum și două rapoarte de expertiză judiciară psihiatrică sub nr.201935A0038 din 14 februarie 2019 și respectiv nr.201936S0020 din 12 martie 2019 (f.d.144-147, 165-169 vol. I).

Colegiul penal lărgit a menționat că, rapoartele de expertiză sus numite, au fost efectuate în prezenta cauză penală, după data de 09.02.2018, când au intervenit modificări în art.143 alin.(2) Cod de procedură penală, care a fost abrogat prin Legea nr. 316 din 22.12.2017,

în vigoare din 09.02.2018, și până la această dată prevedea imperativ că plata pentru efectuarea expertizelor prevăzute la alin.(1) a aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat. După intrarea în vigoare a acestor modificări, plata cheltuielilor judiciare se determină de instanțele de judecată prin prisma prevederilor art.art.227-229 Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal lărgit a notat faptul că, legiuitorul la art.art.227-229 Cod de procedură penală, a stabilit clar semnificația cheltuielilor judiciare, care sunt acestea și din contul cui sunt suportate, astfel, nu pot fi acceptate motivele din decizia instanței de apel (f.d.136, vol. II), ca fiind invocat că prin Legea nr. 68 din 14.04.2016, art.75 alin.(3) este stipulat că sunt suportate de ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, iar în speță ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală. Mai mult, se atestă că instanța de apel a mai invocat greșit că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului, prin numirea expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului și nu pot fi încasate de la inculpat.

Colegiul penal lărgit a indicat, că toate cheltuielile judiciare la etapa urmăririi penale sunt suportate la momentul derulării efective a acțiunilor procesuale de către stat, ori la etapa respectivă procesul penal este guvernat de principiul prezumției nevinovăției.

Instanța de recurs a precizat că instanța de apel nu a ținut cont că art.229 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, prevede că instanța de judecată poate obliga inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, specificând excepțiile de la aceasta, precum și condițiile de eliberare a inculpatului de plata cheltuielilor judiciare în alin.(3) art.229 Cod de procedură penală.

Instanța de apel la adoptarea soluției referitoare la cheltuielile judiciare, nu a ținut cont de toate circumstanțele și prevederile legale expuse supra, prin ce se atestă că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în partea respingerii solicitării procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare suportate în urma efectuării rapoartelor de expertize judiciare efectuate în speța dată.

7. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 octombrie 2020 a fost respins, ca nefondat apelul declarat de către procuror, cu menținerea sentinței fără modificări.

7.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a precizat că la materialele dosarului sunt anexate rapoartele de expertiză efectuate pe prezenta cauză penală, și anume: raportul de expertiză judiciară nr. 201913P005 din 14 ianuarie 2019 (f.d.20-21, vol. I), raportul de expertiză judiciară nr.201905O0024 din 15 februarie 2019 (f.d.132-138, vol. I), raportul de expertiză judiciară nr.201913C0007 din 25 februarie 2019 (f.d.155-159, vol. I), precum și două rapoarte de expertiză judiciară psihiatrică (nr.201935A0038 din 14 februarie 2019 (f.d.144-147, vol. I), nr. 201936S0020 din 12 martie 2019 (f.d.165-169, vol. I).

Instanța de apel a notat că procurorul a indicat că, pe cauza penală au fost suportate cheltuieli judiciare în suma totală de 34 975 lei, fiind confirmată ordonarea și efectuare în cadrul procesului penal a rapoartelor de expertiză. Mai mult, a fost menționat de către procuror că se solicită încasarea de la Garanovschii Vasilii în contul statului, cu titlu de cheltuieli judiciare a sumei de 17 487 lei, deoarece sunt doi figuranți învinuiți de săvârșirea faptei, și suma de 34 975 lei a fost împărțită la doi.

De asemenea, instanța de apel a indicat că, de către partea acuzării nu au fost prezentate probe din care să se desprindă că a fost achitată suma solicitată în mărime de 17 487 lei și cine anume a suportat cheltuielile pentru efectuarea expertizelor menționate.

Cu referire la argumentul procurorului că, potrivit art.art.227 și 229 Cod de procedură penală, s-a menționat că, instanța de judecată poate obliga inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate să încadreze juridic corect acțiunile inculpatului Garanovschii Vasilii și să formuleze învinuirea acestuia, și ulterior, în instanța de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii.

Instanța de apel a menționat, că singurul fapt că statul, în persoana acuzatorului de stat

a demonstrat vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii, prin acțiuni de procedură, inclusiv, raporturile judiciare, nu implică în mod automat încasarea acestei sume din contul inculpatului, decât în cazurile prevăzute de lege.

8. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea soluționării cerințelor privind încasarea din contul inculpatului Garanovschi Vasilii a cheltuielilor judiciare pentru rejudecare în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului declarat acuzatorul de stat evidențiază, că în contextul în care art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, stipulează expres că inculpatul suportă cheltuielile judiciare, soluția instanțelor de fond privind respingerea încasării cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, este neîntemeiată.

Astfel, susține că scopul avansării cheltuielilor judiciare de către stat este pentru necesitatea bunei desfășurări a procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

De asemenea, acuzarea invocă și modificările operate la Codul de procedură penală din data de 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2017, prin care a fost abrogat alin.(2) al art.143 Cod de procedură penală, considerând că instanța de apel urma să aplice art.3 din Codul de procedură penală, care prevede că la judecarea cauzei se aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei în instanța judecătorească, din care motiv conchide că cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, urmează a fi încasate din contul inculpatului Garanovschi Vasilii.

Menționează că, inculpatul condamnat urmează să suporte aceste cheltuieli în baza culpei sale infracționale, deoarece în lipsa săvârșirii infracțiunii și sustragerii de la prezentarea la organul de urmărire penală, aceste cheltuieli judiciare nu s-ar fi realizat, astfel că inculpatul urmează să suporte acele cheltuieli, care sunt în culpă procesuală.

Așadar, conchide acuzarea că cheltuielile de judecată suportate din contul statului în prezenta cauză penală de învinuire a lui Garanovschi Vasilii în sumă de 17 487 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare, urmează a fi încasate din contul inculpatului.

9. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din considerentele ce urmează.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă

probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în ordine apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat în speță, acesta este bazată pe temeiul pentru recurs prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentului invocat în recurs și temeiului de casare, Colegiul penal lărgit constată că, criticile aduse de către titularul cererii de recurs și-a găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, deoarece la o nouă rundă a procedurilor de judecare a cauzei în ordine de apel, nu au fost respectate pe deplin prevederile procesual penale cu privire la rejudecarea cauzei.

Pornind de la faptul că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept și declanșează o continuare a judecării cauzei în fond, producând un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat, Colegiul penal lărgit reține că, în cauza dată, instanța de apel nu și-a exercitat în deplină măsură atribuțiile prevăzute de lege.

În descrierea respectivei constatări, Colegiul penal lărgit notează că potrivit art.413 alin.(1) Cod de procedură penală, la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1.

Din dispozițiile art.414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță, putând da o nouă apreciere probelor și fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, fiindcă dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia (*hotărârea CtEDO Achina versus Romania*).

Prima instanță a respins solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, iar instanța de apel a menținut-o, respingând apelul părții acuzării.

Însă, urmează a fi menționat că în speță a fost emisă și o decizie a instanței de recurs ordinar prin care cauza a fost remisă la rejudecare, fiind indicate erorile care urmau a fi corectate, iar instanța de apel la o nouă judecare a cauzei urma să se conducă de prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală.

În acest sens Colegiul penal lărgit relevă că, deși instanța de recurs ordinar a indicat asupra chestiunilor esențiale ce urmau a fi stabilite pentru justa și obiectiva soluționare a cauzei, fiind investită cu judecarea cauzei într-un nou set de proceduri, instanța de apel nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs, repetând aceleași erori, fără a examina problemele abordate în decizia instanței de recurs.

Astfel, Colegiul penal lărgit analizând decizia instanței de apel de menținere a soluției de respingere a solicitării procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, constată că instanța de apel, fiind investită cu atribuții de

judicarea cauzei conform normelor stabilite pentru prima instanță, urma să analizeze indicațiile instanței de recurs, atât în baza probelor administrate în speță cât și prin prisma argumentelor invocate de partea acuzării în apelul declarat, însă contrar acestor indicații, aspectele evidențiate au fost lăsate fără soluționare sau examinate superficial.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul penal lărgit a stabilit că la solicitarea organului de urmărire penală au fost întocmite trei rapoarte de expertiză ce țin de cauza penală privindu-l pe Garanovschi Vasili: raportul de expertiză judiciară nr.201913P005 din 14 ianuarie 2019 (f.d.20-21, vol. I), raportul de expertiză judiciară nr.201905O0024 din 15 februarie 2019 (f.d.132-138, vol. I), raportul de expertiză judiciară nr.201913C0007 din 25 februarie 2019 (f.d.155-159, vol. I), precum și două rapoarte de expertiză judiciară psihiatrică (nr.201935A0038 din 14 februarie 2019 (f.d.144-147, vol. I), nr.201936S0020 din 12 martie 2019 (f.d.165-169, vol. I) efectuate în privința persoanei a cărei cauză a fost disjunsă în procedura separată.

Colegiul penal lărgit menționează că, rapoartele de expertiză sus numite, au fost efectuate în prezenta cauză penală, după data de 09.02.2018, când au intervenit modificări în art.143 alin.(2) Cod de procedură penală, care a fost abrogat prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, și până la această dată prevedea imperativ că plata pentru efectuarea expertizelor prevăzute la alin.(1) a aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat. După intrarea în vigoare a acestor modificări, plata cheltuielilor judiciare se determină de instanțele de judecată prin prisma prevederilor art.art.227-229 Cod de procedură penală.

La art.art.227-229 Cod de procedură penală, este stabilit clar semnificația cheltuielilor judiciare, care sunt acestea și din contul cui sunt suportate, astfel, nu pot fi acceptate motivele din decizia instanței de apel ca fiind invocat că prin Legea nr. 68 din 14.04.2016, art.75 alin.(3) este stipulat că sunt suportate de ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, iar în speță ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală. Mai mult, se atestă că instanța de apel a mai invocat greșit că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului, prin numirea expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului și nu pot fi încasate de la inculpat.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel nu a ținut cont de art.229 alin.(1), (2) și (3) Cod de procedură penală, în care este prevăzut că instanța de judecată poate obliga inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, specificând excepțiile de la aceasta, precum și condițiile de eliberare a inculpatului de la plata cheltuielilor judiciare.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că, în prezenta speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs invocat de procuror și prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea remiterii cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel, să verifice și să aprecieze minuțios probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să dea apreciere convenită fiecărei probe examinate și toate în ansamblu, să pună în discuție și să abordeze cu suficientă fermitate erorile depistate de instanța de recurs și să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 26 octombrie 2020, în cauza penală în privința inculpatului *Garanovschii Vasiliu xxxx* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 25 noiembrie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Țurcan Anatolie

Burduh Victor

Craiu Nicolae

Miron Aliona